

KULTUR

UNDERKASTELSE. I et af Christian Falsnaes' værker med titlen 'Justified Beliefs' (2015) fårer publikum sig trådløse høretelefoner i forskellige farver. En stemme instruerer dem blandt andet til at afklæde sig. Foto: Christian Falsnaes/PSM Berlin

Jeg vil nedbryde afstanden

Han kommer fra Solrød Strand. Med en fortid med at male graffiti på tog og tre afslag fra Akademiet i København. Nu er Christian Falsnaes blandt fire nominerede til den fornemme tyske kunstoppris Preis der Nationalgalerie, der uddeles fredag i Berlin.

KUNSTPRIS INTERVIEW

V i knæler med hænderne bag på ryggen. Det er stemmen, der har befalede det, og vi har adlydt. Omkring 30 museumsgæster er vi, og en mand i slut-40'erne med prikket lommeklokke i brystlommen og et meget velplejet skæg siger lavt:

»Det er fucking Guantánamo.

For lidt siden var vi fremmede. Et velklædt publikum til åbningen af en udstilling på museet Hamburger Bahnhof, det tyske nationalgalleri i Berlin.

Vi lyttede adægtigt til talerakkorden i foyeren og gik derefter op mod udstillingssalene og beklagede med et »Schuldigungs«, hvis vi kom til at snitte en andens jakkeærme.

Nu sidder vi på knæ og uddør en klynge af mennesker, tæt nok til at mærke varmen og kropslugten fra hinanden. Vi har været beroliget i en halv time allerede, vi har gjort, hvad mandestemmen over vores hoveder har befalede. Indimellem har en lille mørkhåret kvinde sat lyd- og videoprojektioner på pause med en remotecontrol og har bedt os om at danne en cirkel:

»Hvad følte du, spørger hun.

»Nervøs, svarede en ung kvinde med beige fradastiske og matchende sko.

På væggene kører videoer af et kunstpublikum. De ligner os. Pludselig bliver to af personerne vist i closeup.

»Vend dig mod den, du føler dig mest tiltrukket af, siger mandestemmen. Det bliver for mit vedkommende en kvinde med mørkt blødt hår.

»Kig på mig, smiler hun.

»Kig på mig, fortsætter hun bydende.

»Kiig på mig, skrigger hun af lungerens fulde kraft.

Jeg forlader rummet samtidig med

CARILLA STOCKMANN, BERLIN

manden med skægget og silketørklædet. Han hedder Matthias Bade, er en af millionens kunstnere og holder af at male selvportrætter.

»Jeg tror først, at jeg ved, hvad jeg synes i aften, når jeg er kommet hjem, siger han og holder fast i armlænet på en sofa.

»Det værk bryder jo reglerne for en forestilling. Nu er vi jo forbundet med alle andre hers, siger han og smiler så.

Aggression og tab af kontrol

De færreste i Danmark har nok hørt om Christian Falsnaes. Men i Tyskland er den 35-årige danske kunstner en ud af fire nominerede til Preis der Nationalgalerie, som uddeles på fredag. Den regnes for en af de vigtigste europæiske kunstopriser og hæder kunstnere under 40 år, der bor i Tyskland, og som har påvirket den internationale kunstscene. Udstillingen på Hamburger Bahnhof, som vi er til, viser værker af de fire nominerede.

Christian Falsnaes arbejder med maleri, tegning, installation, video og performance, men han ser os, sit publikum, som sit vigtigste materiale. I stedet for at være optaget af arbejdet i atelieret er han optaget af det, der sker, når publikum træder ind i museet eller galleriet.

Andre kunstnere før ham har sagt det: at deres kunst handler om publikums interaktion med deres værker. Men hos Christian Falsnaes skal det forstås bogstaveligt. Først når publikum dukker op i rummet, begynder værket at blive til. Imens ønsker kunstneren at blotlægge de ritualer, magtforhold og sociale interaktioner, der opstår.

Gruppedynamik er et af Christian Falsnaes' temaer. Andre er magt, sociale normer, aggression og tab af kontrol.

**► FAKTA
PREIS DER NATIONALGALERIE**

En jury bestående af internationale museumsdirektører og kuratorer har udvalgt Christian Falsnaes, Florian Hecker, Anne Imhof og kunstnergruppen Slavs and Tatars til at konkurrere i år. Tidligere har danske kunstnere som Olafur Eliasson og Danh Vo været nomineret. Elmgreen og Dragset vandt prisen i 2002. Med prisen følger 50.000 euro og en soloudstilling på et af de store statslige kunstmuseer i Berlin.

»I kirker, teatre og biografte er du fastholdt i en fastlåst forestilling, hvor du bliver opslugt. I kunstverdenen har vi skabt en kritisk afstand til værkerne, og distancen er blevet idealt. Du træder ind i et rum, og du udbrøder: »Ja, det er interessant. Men værket taler ikke direkte til dig. Jeg vil nedbryde afstanden. Jeg siger: Uden dig er der ikke noget værk,« siger Christian Falsnaes.

Rundt omkring i Europa har Christian Falsnaes' performances gjort indtryk. På Centre Pompidou har danskeren fået gæsterne til at smide alt tøjet. Og ved en sommerfestival i skulpturparken ved udstillingsstedet Das Haus am Waldsee uden for Berlin vakte han opsig, da han sendte 15 mænd, der opførte sig som hooligans, ind i mængden af hvidvinsdrikende gæster. Her kastede de med flasker

og borde, og stemningen ændrede sig totalt.

»Der opstår stærke følelser i forbindelse med en fodboldkamp og under en Beyoncé-koncert. Jeg vil også udløse stærke reaktioner og følelser i kunsten, men jeg vil samtidig have, at folk reflekterer over følelserne,« siger han.

Det er for midt på dagen for aftenens store åbningstest på Hamburger Bahnhof. Christian Falsnaes sidder over for det tidligere besatte hus, hvor han bor på August Strasse i Mitte. Iført marineblå bukser og jakke over en hvid skjorte, og umiddelbart kan det være svært at forene manden, der sidder der, med hans fortælling om fortiden som ulovlig graffiti-maler på Vestegnen.

»Som helt ung var jeg ude og malede det hvor uge. At stå i ro og mag og male på en lovlig mur var ikke mig, smiler han.

»Det er graffitien, der har formet mig – det var min baggrund ind til kunsten.

Vejnen fra Vestegnen

Christian Falsnaes voksede op i Solrød Strand i en familie med fem brødre, hvor ingen af dem havde samme forældre-konstellation. Den bror, som han aldersmæssigt var tættest på, var et plejebarn, som faren, der var skolelærer, havde haft i sin klasse.

»Det var den bror, jeg var tættest på, vi begyndte at lave graffiti sammen. Men mens min bror var mest optaget af det adreanalt, så vi fik, begyndte jeg med tiden at gå mere op i motiverne og processen,« siger Christian Falsnaes.

Han forklarer:

»Graffiti er meget performativt og er kroporienteret. Måske skal der en hel nats forberedelse til for at undgå vagter

og sikkerhedssystemer, før du kan male i bare 10 minutter.

Graffiti-scenen i København gav Falsnaes et sted at sætte af som kunstner.

»Der er plads til folk fra alle sociale lag, og dermed er udgangspunktet demokratisk. Respekten, jeg fik, baserede sig udelukkende på, hvad jeg lavede, og hvor god jeg var. Ikke hvem jeg netværkede med.

I familien gik man ikke på kunstmuseum. Louisiana har han ikke besøgt som barn. Og Christian Falsnaes var 18-20 år, før han fandt ud af, at der var noget, der hed Det Kgl. Danske Kunstakademi.

»På et tidspunkt besluttede broren sig for, at han ville til at tjene sine egne penge. I dag driver han en mexicansk restaurant i Ringsted. Christian Falsnaes derimod arbejdede videre med kunsten og søgte ind på Kunstakademiet og fik afslag tre gange.

Han gik i gang med at læse filosofi på Københavns Universitet (KUA), men en dag blev han inviteret med til en kunstperformance-festival i Zürich, Schweiz.

»Folkene bag holdt til i et besat hus, og der kom 5.000 mennesker til friserings-jeg. Jeg havde kæmpet forgæves for at komme ind på Akademiet i København, hvor jeg følte, at pangmaleri dominerede. Men i Zürich var performance-scenen stor, og jeg følte pludselig, at jeg var en del

Der opstår stærke følelser i forbindelse med en fodboldkamp og under en Beyoncé-koncert. Jeg vil også udløse stærke reaktioner og følelser

af noget. Jeg tænkte: Jeg skal ikke tilbage til KUA!.

Christian Falsnaes søgte ind på Akademiet i Wien og kom ind. Traditionen fra avantgardegruppen Wieneraktionisterne var stærk, og performance var en central del af uddannelsen. Han begyndte at arbejde med et galleri i Berlin, og derfor havde han i den tyske hovedstad i 2013 og begyndte at udstille. Få udstillinger i Danmark er det blevet til.

»Det er ikke, fordi jeg ikke er interesseret i den danske kunstscene. Jeg kender bare ikke særlig mange,« siger han og smiler, så man kan se, at en flig er slået af den ene forand. Det er en skide fra barndommen. Et stykke plastik, der dengang blev limet på, faldt af, da Christian Falsnaes ramte tanden med en mikrofon.

»Det er det eneste synlige spor efter min barndom på Vestegnen, så jeg beholder tanden, som den er,« siger han.

Da vi krydser August Strasse, ringer telefonen.

»Oh, Gott,« siger han. Lidt efter tilføjer han: »Schitess«.

En af performerne, der skulle være med ved åbningen, er blevet syg. Christian Falsnaes' assistent forsøger at løse problemet.

PROTEST. På Akademie der Künste i Berlin bliver publikum involveret i en rusekoreografi i værket 'Rise', 2014. Undervejs begynder dele af publikum at modsætte sig, og der opstår heftige diskussioner. For Christian Falsnaes (th.) betyder det, at værket lykkes.

Foto: Christian Falsnaes/PSM Berlin

Fortsættes side 3

Jeg vil ...

Fortsat fra forsiden

met ved at få fat i en af de andre performere, mens vi taler videre.

Nogle tomme Hønsburger Pilsner står på bordet, hvor der også ligger tegninger, papirbunker og en bog af den østrigske filosof Wittgenstein. Det er her, danskeren har udarbejdet sine værker til store kunstinstitutioner i Østrig, Tyskland og Frankrig og er lykkedes med at slå sit navn fast internationalt i en grad, så han kan leve udmærket af sin kunst efter mange år stort set uden penge.

Gæsternes reaktioner

Ifølge avisen Die Welt vakte især Christian Falsnaes' performance 'Justified Beliefs' opsigt på sidste års kunstmesse Art Basel. Her kunne man dagen lang observere besøgende med trådløse høretelefoner skære grimasser, danse og klæde sig af, til de var nøgne. Værket, der er solgt i en udgave til en britisk kunstsamler for omkring 260.000 kroner, havde samme effekt på gæsterne, da det blev udstillet på Pompidou i Paris og Akademie der Künste Berlin. Her smed 25 personer daglig tøj.

»Det med at klæde sig af tog jeg med, for at det ikke skulle være nemt. Der måtte også være et element af ubehag. Jeg arbejder på grænsen mellem ubehag, ekstase og tab af kontrol«, siger Christian Falsnaes.

Hvilken grad bliver dine værker et udtryk for magt eller udnyttelse af publikum?

»Der er et aspekt af udnyttelse. Og gæsterne bliver ofte nødt til at overskride både personlige grænser og sociale normer. Det kan betyde, at man bliver involveret i intim kropskontakt med andre besøgende, men det er altid et frit valg. Jeg prøver at tematisere magten og gøre refleksionen til en del af værket, jeg er super klar over, at det er et problematisk tema, men

det er vigtigt at beskæftige sig med«, siger Christian Falsnaes.

Kigger man kunsthistorisk på performancekunsten, er den blevet udlagt som en genre, der virkede frigørende i forhold til autoriteter, for eksempel hos en kunstner som Joseph Beuys, forklarer Christian Falsnaes.

»Men da jeg begyndte at arbejde med publikum, kunne jeg jo se, at der var tale om det stik modsatte. Jeg blev som kunstner en magtfuld autoritet. Det valgte jeg at gøre til et tema i sig selv: at jeg som mandlig hvid kunstner tager magten over publikums.«

Performanceen i skulpturparken på Haus am Waldsee i Berlin, hvor aggressive mænd stormede ind i mængden af hvidvinsdrikkende gæster, var voldsom, medgiver han.

»Midt i kuratorens tale greb jeg mikrofonen og gav signal, og mændene begyndte at kaste med borde og flasker, og efter 2 minutter stoppede de og lavede en

wild dans«, siger Christian Falsnaes.

Men det havde ikke fungeret, hvis andre end kuratoren havde fået at vide, hvad der ville ske. Også selv om nogle af gæsterne blev så vrede, at de truede kunstneren med bank bagfter.

Jeg kunne ikke have udløst adrenalin og ændret stemningen, hvis jeg havde advaret på forhånd, siger han.

Det nye værk, 'Moving Images', som er skabt til udstillingen på Hamburger Bahnhof, handler om gruppedynamik og autoritet - hvem du lader dig underlægge og hvorfor.

På projektionerne ser du et hold museumsgæster, der kunne være dig selv. Indimellem tager to af dem over og kræver din opmærksomhed, som kvinden, der råber »Kig på miiiiigt!«.

Jø længere tid, du bliver i rummet, jo bedre vil du kunne se nuancerne i, hvordan forskellige personer forsøger at overtale en person som dig. Du vil også se nuancerne i, hvor forskelligt de andre besø-

gende udfører de opgaver, de får tildelt, siger Christian Falsnaes.

På museet nogle timer senere er rummet fuldt af mennesker. Langt de fleste følger instrukserne, den unge kvinde med beige Prada-taske og matchende sko nærmest hopper ind i en grøn projektion, da stemmen beder én person om at melde sig. Enkelte nægter dog at lege med.

En klassisk klædt herre i begyndelsen af 60'erne forlader rummet med et let overbærende smil. Det er den tidligere professor ved Kunstakademiet i Dresden Eberhard Bosslet, der i Tyskland er kendt for sine monumentale landskabsskulpturer. Han kigger over sine mørke briller og siger:

»Jeg brød mig ikke om at blive kommanderet med. Jeg foretrak, at billedkunst tillader mig at bestemme over min egen adfærd.«

Den yngre kunsthistoriker Franziska Storch, der er ved at skrive sin ph.d. ved byens Humboldt-Universität zu Berlin, har en helt anden oplevelse. Hun har set et af Christian Falsnaes' tidligere værker og er kommet gennem køen til udstillingens andet værk 'The Title is Your Name'. Inde bag to gardiner, i et rum, hvor hun var alene, har kunstneren instrueret hende at opføre en performance via en video på en tablet.

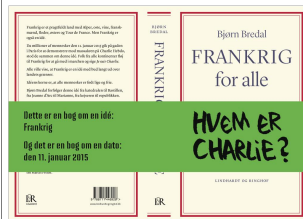
»Man bliver en del af værket, så hvis jeg bliver spurgt, om jeg kan lide det, er det svært. Det er dig selv, du bedømmer. Det er interessant at opleves, siger hun.

»Er han meget kendt i Danmark, spørger Franziska Storch.

»Er han ikke?«, camilla.stockmann@pol.dk

“
Jeg blev som kunstner en magtfuld autoritet. Det valgte jeg at gøre til et tema i sig selv: at jeg som mandlig hvid kunstner tager magten over publikum

MAGT. Christian Falsnaes får under en fernisering på et galleri i Köln publikum til at udføre de malerier, der efterfølgende bliver udstillet i værket 'One' (2014). Foto: Alwin Lay/Drei

FRANKRIG FOR ALLE - MEN HVEM ER CHARLIE?

Bjørn Bredal har skrevet en bog om en idé: Frankrig. Og om en dato: Den 11. januar 2015, da fire millioner mennesker demonstrerede for ideen og mod massakren på Charlie Hebdo. Mange kom fra udlændte, og devisen var Je suis Charlie. Men ikke alle vil være Charlie.

Kom til en eftermiddag med taler og debat om ideen. Med Frankrigs ambassadør François Zimeray. Og med chansons og sing along fra Piaf til Aznavour.

Fretdag den 25. september kl. 16-18
Borups Højskole,
Frederiksholms Kanal 24, København K
Pluspris 50 kr.
Pris ikke-abonnenter 50 kr.

Bestil billet på politikenbillet.dk.
Billet priser pålægges et gebyr.

POLITIKEN LIVE